

Ruimtelijke Onderbouwing EHS percelen Nieuwlandseweg

Herbestemming Natuurlijke inrichting en opname Ecologische Hoofdstructuur

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doel	3
1.2 Plangebied	4
1.3 Geldend bestemmingsplan	4
2. Planbeschrijving	6
2.1 Bouwgeschiedenis en ruimtelijke structuur	6
2.2 Functies	7
2.3 Ontwikkelingen	7
3. Beleidskaders	11
3.1 Rijksbeleid	11
3.2 Provinciaal beleid	12
3.3 Regionaal beleid	14
3.4 Waterschapsbeleid	14
3.5 Gemeentelijk beleid	15
3.5.1 Landschapsbeleidsplan	15
3.5.2 Cultuurhistorie	16
4. Haalbaarheid	17
4.1 Milieuaspecten	17
4.1.1 Bodem	17
4.1.2 Akoestiek	17
4.1.3 Lucht	17
4.1.4 Externe veiligheid	18
4.1.5 Bedrijvigheid	19
4.2 Overige aspecten	19
4.2.1 Flora en fauna	19
4.2.2 Water	20
4.2.3 Cultuurhistorie (monumenten en archeologie)	23
4.2.4 Verkeer en parkeren	23
4.2.5 Duurzaam bouwen	24
4.2.6 Kabels en leidingen	25
5. Economische uitvoerbaarheid	26
6. Samenvatting en conclusie	27

Bijlagen: Geen.

Colofon

Opdrachtgever	: Gemeente Bernheze/Uden
Project	: Meer Maashorst, EHS Nieuwlandseweg
Projectleider	: Mw. E. Rutten
Datum	: 8 mei 2017 definitief
Rapportnummer	: PBO 2016092701
Opgesteld door	: ing. J.H.B. Oosterink

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en Doel

De gemeenten Bernheze en Uden participeren in het intergemeentelijke regioproject "Meer Maashorst", een gezond landschap. Het is een regionaal project binnen de grenzen van de gemeenten Bernheze, Uden, Oss en Landerd.

Het project beoogt de realisatie van diverse recreatieve projecten met thema gezondheid en beter bewegen.

De recreatieve projecten zijn bedoeld voor versterking van het "zorglandschap" in de schil rond de natuurkern de Maashorst, het landschap van Allure. De onderhavige Ruimtelijke Onderbouwing ziet op de herbestemming van 2 agrarische percelen in Bernheze en de opname in de Ecologische Hoofdstructuur Brabant.

De percelen liggen in het zuidoostelijke deel van de gemeente Bernheze ten noorden van de gemeentegrens met Uden en ten oosten van de snelweg A50.

De onderhavige percelen in Bernheze waren tot voor kort in particulier agrarisch gebruik en liggen als enclaves in de bossen van Bernheze/Udenoord tussen Menzel en de Doelenweg aan de Nieuwlandseweg. De omliggende bossen zijn al onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Recent zijn de percelen aangekocht door de Provincie Noord Brabant. Daarmee is de weg vrij de percelen te herbestemmen conform de omliggende bestemmingen bos en natuur en op te nemen in de EHS.

Hiervoor dient een aanpassing van het bestemmingsplan plaats te vinden en dit op basis van een goede Ruimtelijke Onderbouwing.

Aan Planburo Oosterink, adviseurs voor Ruimtelijke Inrichting en Beheer uit Gaanderen is door de gemeenten Bernheze/Uden gevraagd een Ruimtelijke Onderbouwing op te stellen.

Dit rapport is de weerslag van de ruimtelijke en functionele onderzoeken.

1.2 Plangebied:

Het plangebied "EHS percelen Nieuwlandseweg" ligt ten oosten van de A50 in het zuidoostelijke deel van de gemeente Bernheze.

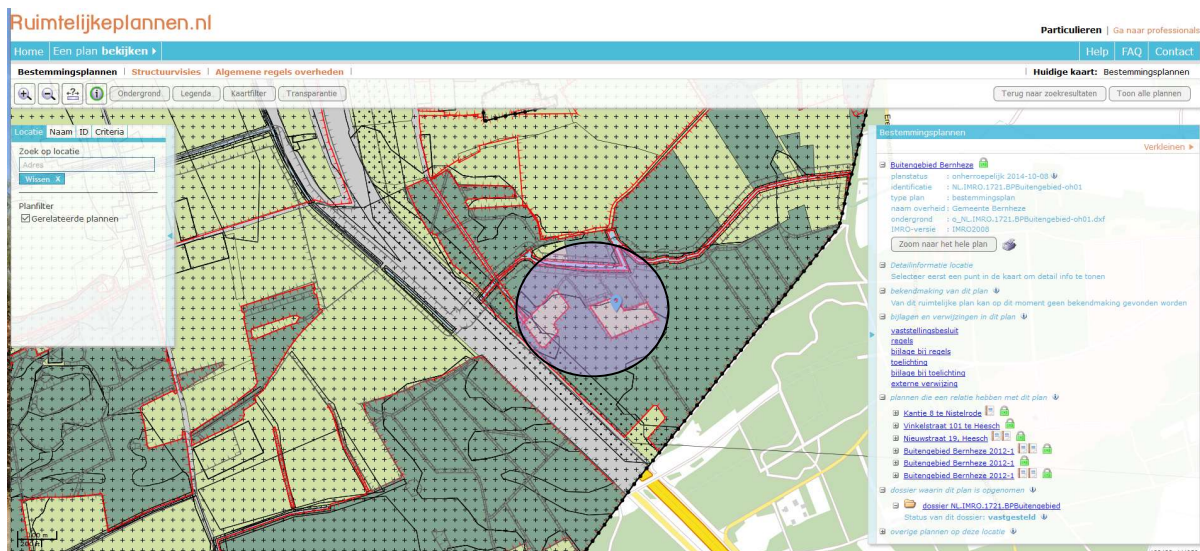

Regionale situering plangebied "EHS percelen Nieuwlandseweg"

Bron: Google Maps.

1.3 Geldend bestemmingsplan:

Het plangebied valt in het bestemmingsplan "Buitengebied Bernheze", onherroepelijk 2014-10-08, met IMRO code: NL.IMRO.1721.BPBuitengebied-oh01

Fragment bestemmingsplankaart plangebied

De onderhavige percelen zijn enclaves agrarische grond "agrarisch met waarden" in de omliggende bossen met de bestemming "Natuur".

De percelen hebben net als de omliggende bossen de dubbelbestemming "Waarde – Archeologie 2" en "Waarde – Aardkundig waardevol gebied" en zijn tevens onderdeel van

de Gebiedsaanduidingen Reconstructiewetzone-extensiveringsgebied en de Groenblauwe mantel.

Op de percelen zijn nu agrarische activiteiten mogelijk en dit gebruik past niet meer in de gebiedsvisie Meer Maashorst met de versterking van natuur en landschap. De percelen zijn ook geen onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur zoals de omliggende bossen.

Conclusie:

Voor de extensivering van grondgebruik, inrichting en gebruik als natuur en opname in de Ecologische Hoofdstructuur dient een aanpassing van het bestemmingsplan plaats te vinden.

In 2017 staat Gezond Landschap De Maashorst als:

- landschap dat gezonde natuur met hoge ecologische waarde schept;
- landschap dat uitdaagt tot een gezonde leefstijl;
- landschap dat gezond voedsel produceert;
- landschap dat een gezond ondernemersklimaat bevordert.

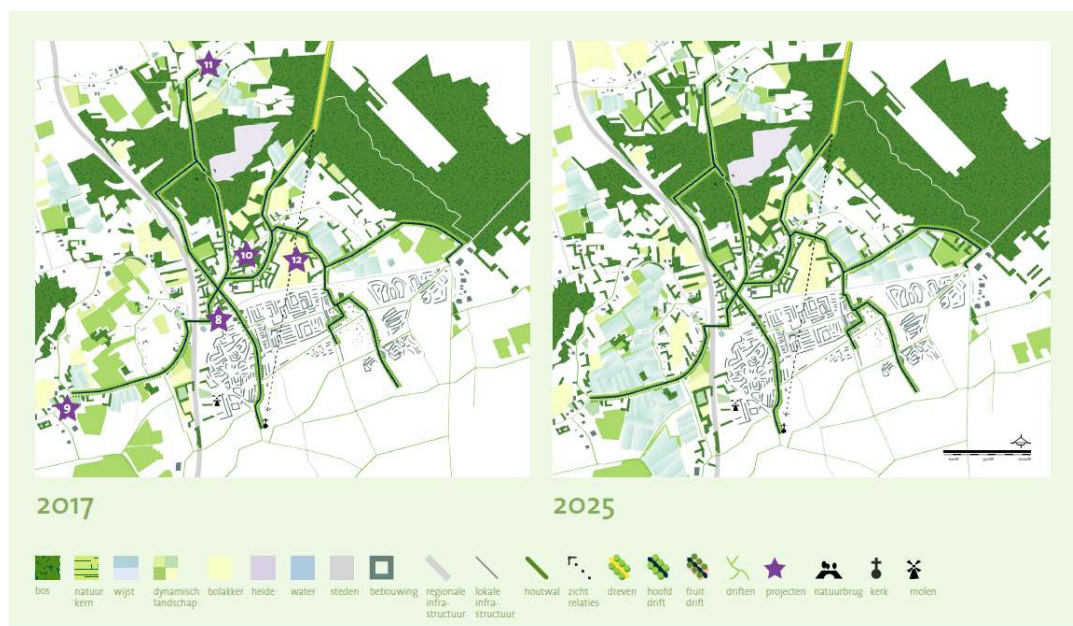
2. Planbeschrijving

2.1 Bouwgeschiedenis en ruimtelijke structuur

Het plangebied gemeenten Bernheze en Uden, Maashorst is een kleinschalig oud cultuurlandschap ten noorden van de kern Uden en ten zuiden van de buurtschap Menzel in Bernheze. De buurtschap Menzel is van oorsprong een agrarische buurt en gelegen in de rand van het recreatiegebied Maashorst.

Bernheze en Uden hebben zich ontwikkeld van agrarische nederzettingen naar vestigingsplaatsen voor ondernemers, forensen en ambachtslieden en (met name Uden) heeft een regionale centrumfunctie met een krachtig centrum en gevarieerde horeca als belangrijke publiekstrekkers. Bernheze is een dorp onder de rook van het grotere Oss maar heeft een goed ontwikkeld centrum en goede voorzieningen.

Landschapsstructuur massa-ruimte, noordzuid gerichte patronen en natte landschapszones wijstgronden

De ruimtelijke structuur van het landschap ten zuiden van Menzel en ten noorden van Uden is gevormd door een noordzuid gerichte landschapspatronen parallel aan de aardkundige breuklijnen en bijbehorende natte zones van wijstgronden met uitwaaiende wegen "Driften en Dreven".

De bossen van Udenoord op de oude stuifzandduinen, zijn de scheiding tussen de kleinschalige agrarische gronden ten noorden van Uden en de open heidevelden van de Maashorst. De buurtschappen Menzel (Bernheze) en Slabroek (Uden) zijn van oorsprong boeren buurtschappen op de rand van de heidevelden en de nattere gronden.

Een belangrijk onderdeel van het project "Meer Maashorst" is de versterking van de landschapsstructuren en de verhoging van de recreatieve waarde en beleving van het gebied door toevoeging van recreatieve voorzieningen en aanleg van nieuwe natuur.

2.2 Functies:

De bestaande functies in het plangebied zijn overwegend agrarisch met enkele bedrijfsbestemmingen. Direct ten noorden van de kern Uden is in het afgelopen decennium het ziekenhuis Bernhoven ingepast.

De landschappelijke delen Maashorst worden centraal in noord-zuidrichting gescheiden door de snelweg A50.

2.3 Ontwikkelingen:

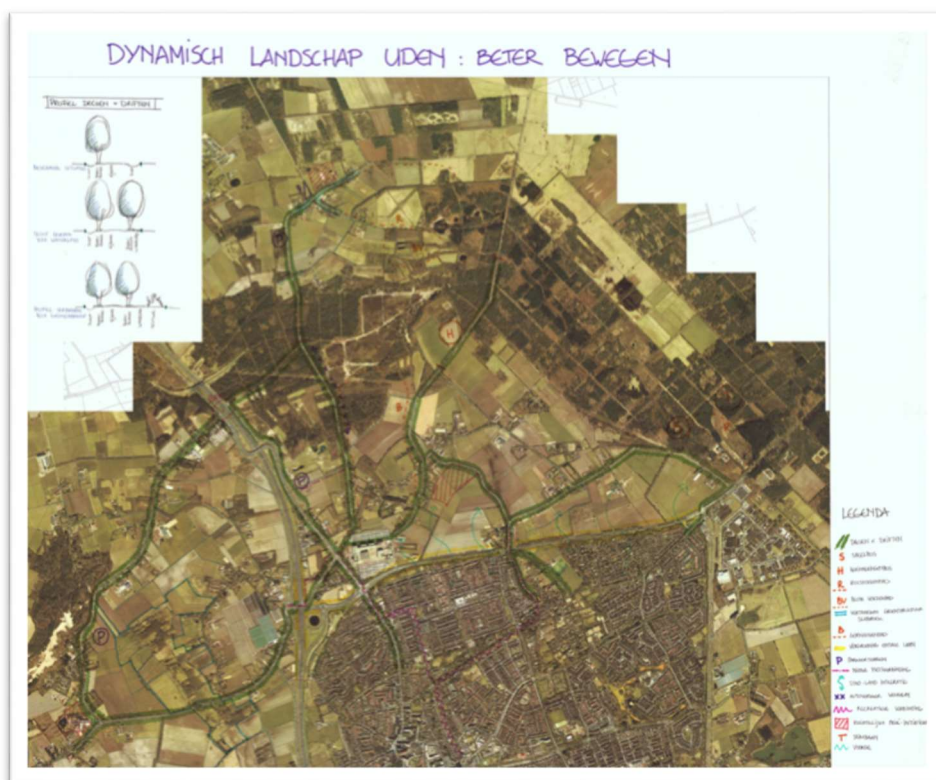
De nu beoogde nieuwe recreatieve functies zijn een versterking van het kenmerkende kleinschalige agrarische landschap en rond het thema: Gezondheid en beter bewegen.

De beleidsnotitie "Meer Maashorst, een gezond landschap" is in 2012 door de gemeenteraden van de gemeenten rond de Maashorst vastgesteld en kan worden beschouwd als een structuurvisie voor het plangebied.

De beleidsnotitie Meer Maashorst.

De 29 deelprojecten voor binnen de gemeentegrenzen van Uden zijn samengevoegd op een schetskaart. De beoogde nieuwe recreatieve functies zijn een versterking van het kenmerkende kleinschalige agrarische landschap en rond het thema: *"gezondheid en beter bewegen"*.

De schetskaart, deelprojecten gemeente Uden.

De looptijd voor realisatie van de deelprojecten is oktober 2017 (projecttrekker: gemeente Uden). De beoogde resultaten zijn:

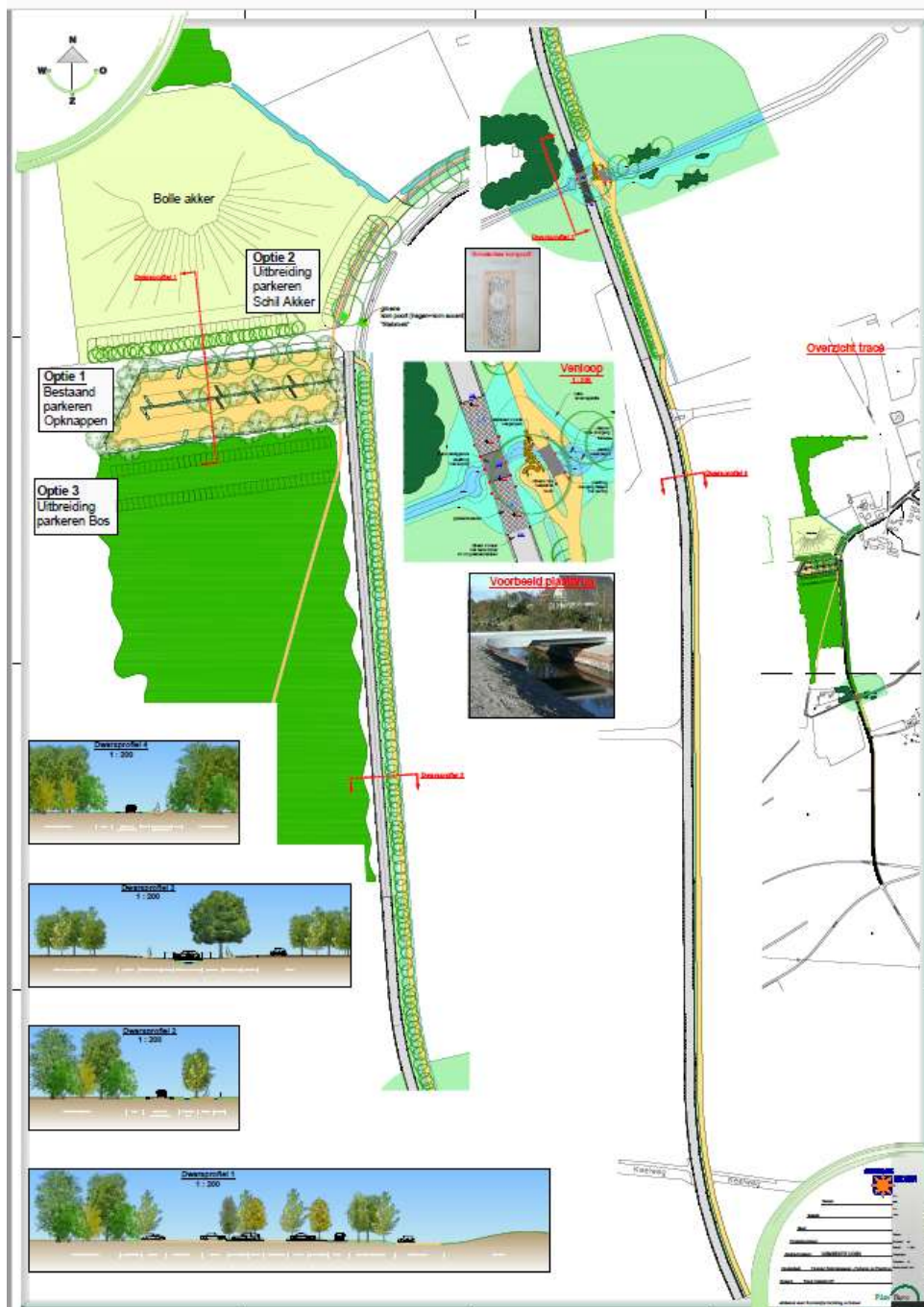
Resultaat per 1 oktober 2017:

- 2 ha. nieuwe natuur;
- 4 ha. bos, houtsingels, beplanting, gras t.b.v. integratie stad-land(schap);
- 7 ha. nieuwe ecologisch berm, ingericht met dubbele bomenstructuur;
- 13 km dreven en driften: versterking bestaande wegenstructuren middels bomen/boomsingels;
- 4.950 m. vergroening entree Uden noord;
- 2,25 km dubbelzijdige bekleding geluidsschermen A50 ter vergroening entree Uden Noord
- Aanleg recreatieve Stad-Land verbinding
- 2,8 km aanleg alternatieve route Slabroek t.b.v. natuurontwikkeling;
- 400 m fiets- en wandelpad t.b.v. aansluiting transferium op routenetwerk;
- Plaatsen van informatieborden;
- 4 km opwaarderen/aanleg van wandelroutestructuren t.b.v. therapeutisch/recreatief gebruik;
- 0,5 ha. natuurontwikkeling buurtschap Slabroek;
- 1 ha locatieverbetering en groene inpassing trimbaan/fitness;
- 2.200 m. opwaarderen natuurgebied door omvorming/onttrekking wegen.

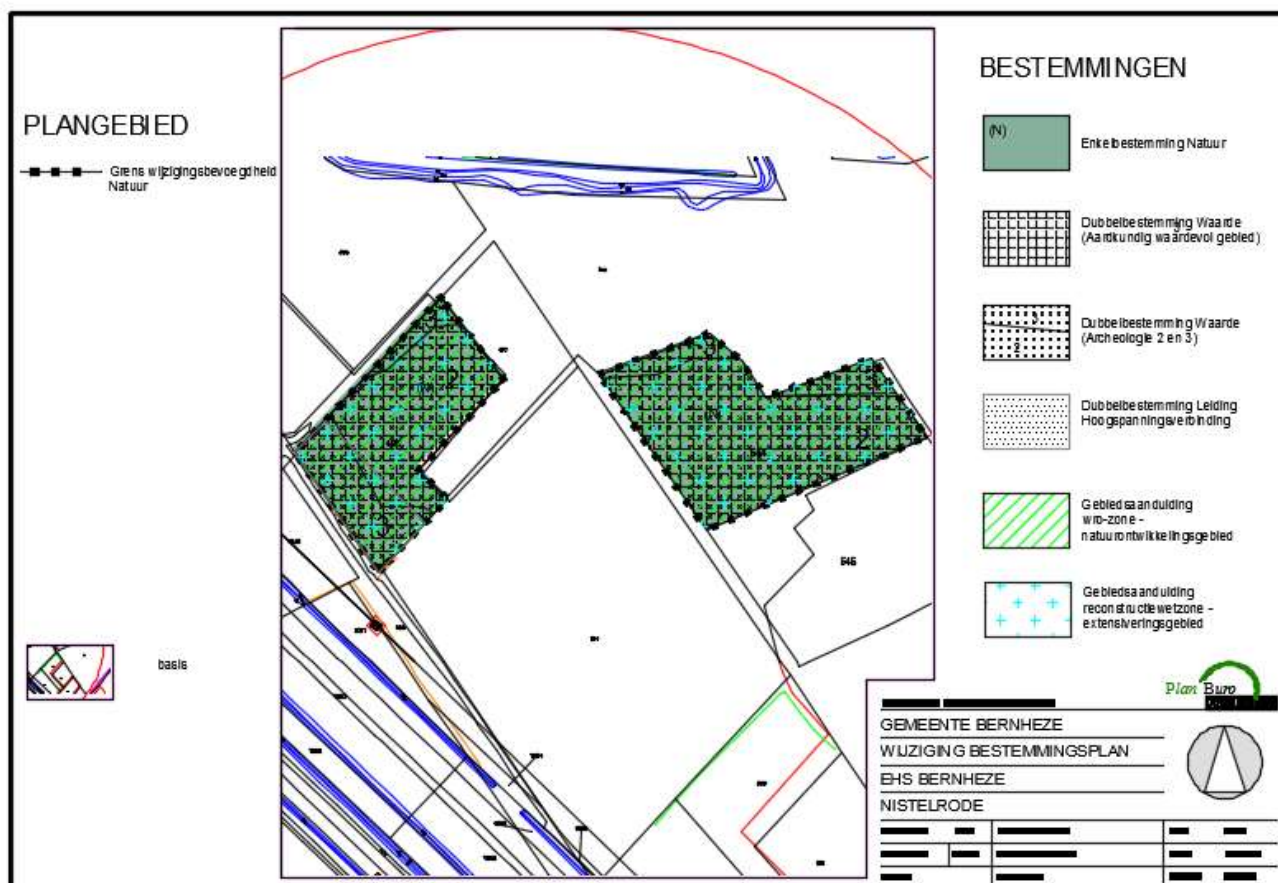
Doelstellingen Gemeenten Bernheze en Uden

De meeste van de deelprojecten passen binnen de vigerende bestemmingsplannen buitengebied en vallen door aard en inrichting onder landschapsversterking en extensieve recreatie.

De beoogde aanleg van een voet/fietspad langs de Slabroekseweg in Uden (direct grenzend aan de gemeentegrens Bernheze) past wel in het bestemmingsplan maar niet in de Ecologische Hoofdstructuur. Het fietspad heeft naast recreatieve waarde als ontsluiting voor het bezoekerscentrum ook een algemene verkeersfunctie als verbinding tussen de buurtschap Slabroek en Uden. De verkeersfunctie is niet verenigbaar met de EHS. De EHS mag worden aangepast indien passende compensatie kan plaatsvinden. De compensatie op de agrarische percelen in Bernheze past in de gebiedsvisie van beide gemeenten.

Definitief ontwerp fietspad langs de Slabroekseweg (met Voorde Venloop en uitbreiding parkeren)

Voorontwerp bestemmingsplankaart EHS percelen Nieuwlandseweg

3. Beleidskader

3.1 Rijksbeleid:

Ruimtelijk beleid:

Het nationaal ruimtelijk beleid is vastgelegd in de "Nota Ruimte" met een looptijd tot 2020. Voor de periode 2020-2030 is een doorkijk opgenomen naar de lange termijn. De Nota Ruimte is door de Tweede en de Eerste Kamer der Staten-Generaal goedgekeurd en vastgesteld op respectievelijk 17 mei 2005 en 17 januari 2006. Met de bekendmaking op 27 februari 2006 is de Nota Ruimte formeel in werking getreden.

Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimteveragende functies op het beperkte beschikbare oppervlak in Nederland.

Meer specifiek richt de regering zich hierbij op vier doelen:

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland;
- bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden;
- borging van de veiligheid.

Deze vier doelen worden in onderlinge samenhang nagestreefd, met tegen de achtergrond de algemene wens om de economische, ecologische en sociaal-culturele waarden van de ruimte te versterken en duurzaam te ontwikkelen. Van duurzame ruimtelijke ontwikkeling is in de ogen van het Rijk sprake als aan elk van deze waarden gelijkwaardig en in onderlinge samenhang recht wordt gedaan en daarmee de aantrekkelijkheid van de ruimte voor bewoners, bezoekers en ondernemers toeneemt. Het ruimtelijk beleid moet ervoor zorgen dat de verhouding tussen bouwen in stedelijke gebieden en in landelijke gebieden in balans blijft. Een precieze invulling van deze balans kan volgens het Rijk het beste plaatsvinden door de Provincie. De gemeenten hebben vervolgens het voortouw bij het bepalen van het precieze aantal woningen. Bundeling van verstedelijking (wonen, werken en voorzieningen) staat nog steeds voorop, echter geconstateerd wordt dat er zowel vraag is naar centrumstedelijke milieus, groenstedelijke milieus als naar meer ruimte in en om de woning.

Ten aanzien van het landelijk gebied zijn de volgende beleidsspeerpunten bepaald.

Provincies bepalen in overleg met (samenwerkende) gemeenten de aard en omvang van de verstedelijking in het landelijk gebied. Gemeenten hebben een eigen verantwoordelijkheid om de eigen bevolkingsgroei op te vangen en aan de woonwensen van de eigen bevolking tegemoet te komen. Ze zullen onder andere hun bestemmingsplannen hierop moeten inrichten. De gemeenten hebben het voortouw bij het bepalen van het precieze aantal woningen en voorzieningen.

Agenda Vitaal Platteland

Tegelijk met de Nota Ruimte heeft het kabinet de Agenda Vitaal Platteland gepresenteerd. Voor een vitaal platteland is samenwerking tussen partijen cruciaal. De rijksoverheid regelt alleen datgene wat noodzakelijk is, gemeenten en provincie krijgen een grote rol en initiatiefnemers krijgen meer ruimte.

De toeristische en recreatieve sector wordt gezien als een belangrijke drager van de plattelandseconomie en heeft de potentie om verder te groeien. De Nationale Parken (waaronder ook de Landschappen van Allure kunnen worden gezien) zijn de visitekaartjes van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Binnen de parken staat samenwerking tussen overheden, grondeigenaren en beheerders voorop. Het beleid is

gericht op versterking van de ecologische en recreatieve kwaliteit en samenhang in beheer en educatie. Aan de robuustheid van de EHS worden hoge eisen gesteld. Zowel binnen als buiten de EHS zal versterking van de natuur in goede samenhang met andere functies en partijen moeten plaatsvinden.

Het onderhavige initiatief voor de plannen "Meer Maashorst", een gezond landschap met diverse recreatieve deelprojecten, past in het Rijksbeleid.

Conclusie:

De ontwikkelingen van de deelplannen "Meer Maashorst" passen in het Rijksbeleid.

Waterbeleid:

In Nederland verscheen in het najaar van 2000 het rapport "Waterbeleid voor de 21e eeuw", een advies van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw (Commissie WB21). Deze door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen ingestelde commissie doet aanbevelingen over hoe in de komende eeuw met water moet worden omgegaan. De Commissie WB21 stelt dat de 21e eeuw om een andere aanpak van het waterbeleid vraagt dan de 20e eeuw. Het standpunt is door het kabinet overgenomen en als beleid vastgesteld.

Er moet minder accent op het technische beheer komen te liggen. Het water moet niet langer als vijand, maar veel meer als bondgenoot worden gezien. Het waterbeheer dient te worden gebaseerd op:

- stroomgebiedsbenadering;
- ruimte geven aan water;
- vasthouden en tijdelijk bergen van water, alvorens af te voeren;
- kansen benutten voor meervoudig ruimtegebruik;
- geen afwenteling van problemen in het watersysteem zelf, noch van bestuurlijke verantwoordelijkheden of kosten;
- te ontwikkelen normenstelsel per stroomgebied.

Bij grootschalige en/of ingrijpende locatiebesluiten dienen de kwantitatieve en kwalitatieve gevolgen voor het watersysteem te worden onderzocht aan de hand van een zogenaamde watertoets (= een procesinstrument). Zonodig moeten, in overleg met het waterschap, compensatiemaatregelen worden getroffen.

De watertoets is een instrument dat ruimtelijke plannen toetst aan de mate waarin zij rekening houden met het beleid om het water meer ruimte te geven. De watertoets heeft als doel om in een vroegtijdig stadium alle relevante partijen te betrekken bij het opstellen van een wateradvies. De toets heeft betrekking op alle wateren en alle waterhuishoudkundige aspecten die van betekenis zijn voor het gebruik en de functie van het plangebied en de directe omgeving van het gebied, bijvoorbeeld veiligheid (overstromingsgevaar), wateroverlast en waterkwaliteit'.

Conclusie:

Voor de onderhavige deelplannen dient bij verharding van gronden een watertoets plaats te vinden, dit is vooralsnog niet het geval.

3.2 Provinciaal beleid:

Met het inwerking treden van de nieuwe Wro is een nieuw stelsel van verantwoordelijkheidsverdeling tussen Rijk, provincies en gemeenten ontstaan. Belangrijke uitgangspunten van de Wro zijn het duidelijke onderscheid tussen beleid, normstelling en uitvoering en het beginsel dat normstelling plaatsvindt door het meest geschikte overheidsorgaan. Normstelling op een hoger niveau vindt plaats indien een beleidsonderdeel niet op doelmatige of doeltreffende wijze door een lager

overheidsorgaan kan worden behartigd, gezien de aard van de betrokken taak of de schaal waarop een aangelegenheid moet worden geregeld.

Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant

De Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant is op 1 oktober 2010 vastgesteld en op 1 januari 2011 in werking getreden. De structuurvisie bevat een overzicht van de ruimtelijke belangen, doelen en hoofdlijnen van het Brabantse ruimtelijk beleid. In de uitvoeringsagenda staat welke (juridische, financiële en/of communicatieve) instrumenten de provincie Noord-Brabant inzet om haar beleid uit de structuurvisie te realiseren.

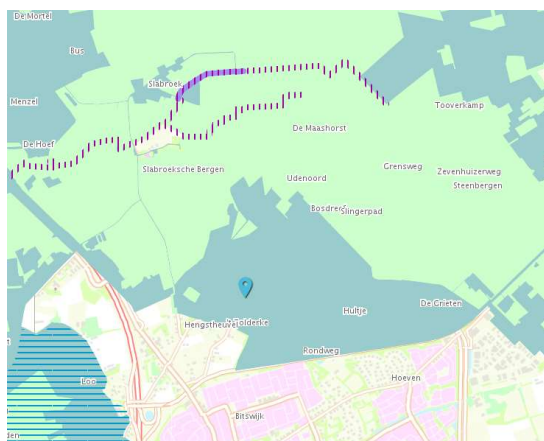
Het gemengd landelijk gebied is een veelzijdige gebruikruimte. Ontwikkelingen, zoals wonen, werken, (historische) landgoederen, recreatie en toerisme, passen qua aard, schaal en functie bij de omgeving en houden rekening met de omgevingskwaliteiten. De ontwikkeling van functies is in beginsel alleen mogelijk op vrijkomende locaties. Er wordt rekening gehouden met (ontwikkelingsmogelijkheden van) omliggende bestaande functies, zoals volwaardige agrarische bedrijven, recreatiebedrijven of woonfuncties.

De provincie biedt in deze zone ruimte aan een breed georiënteerde plattelandseconomie met een menging van functies met ontwikkelingsmogelijkheden voor land- en tuinbouw, toerisme en recreatie en verbreding van agrarisch activiteiten met streekproducten, zorgverblijven en recreatief verblijf. De landbouw, toerisme en recreatie zijn belangrijke dragers van de plattelandseconomie. Deze ontwikkeling sluit aan op de toenemende vragen vanuit de Brabantse samenleving (de stad) om het buitengebied meer te kunnen beleven.

Verordening ruimte Noord-Brabant 2011

De Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 (VR) bevat instructieregels die van belang zijn voor gemeenten bij het opstellen van hun ruimtelijke plannen. De VR is op 17 december 2010 vastgesteld en op 1 maart 2011 in werking getreden, geactualiseerd in 2014 (per 15 juli 2015).

Ten aanzien van recreatieve voorzieningen zijn geen specifieke beleidscriteria uitgewerkt anders dan dat de ecologische hoofdstructuur en natuur en landschap en haar kwaliteiten niet mag worden geschaad. De ontwikkelingen dienen te worden getoetst aan de ecologische waarden en kenmerken van het desbetreffende gebied. Voor het plangebied is de themakaart natuur en landschap van belang. De ontwikkelingen "Meer Maashorst" passen in het beleid.

Themakaart natuur en landschap, omgeving plangebied

Conclusie:

De ontwikkelingen van de deelplannen "Meer Maashorst" passen in het Rijksbeleid indien de ecologische hoofdstructuur en landschapskwaliteiten niet worden geschaad en zo mogelijk worden versterkt. Het voorliggende initiatief voor herbestemming en opname EHS passen in het Rijksbeleid.

3.3 Regionaal beleid:

Voor het plangebied is geen aanvullend of beperkend regionaal beleid relevant.

3.4 Waterschapsbeleid

Het plangebied valt onder het werkgebied van het Waterschap Aa en Maas

Waterschap Aa en Maas ziet zijn taken niet los van elkaar, maar als een samenhangend geheel om zo goed mogelijk voor het watersysteem te zorgen. Dat wordt ook wel 'integraal waterbeheer' genoemd. Om hier een goede invulling aan te kunnen geven heeft het waterschap een nieuw [Waterbeheerplan](#) 2016-2020 vastgesteld. Dit plan beschrijft het beleid op hoofdlijnen voor de waterkwaliteit, de waterkwantiteit en de waterkeringen in het beheersgebied van het waterschap. Het plan sluit aan op de beleidskaders van de provincie Noord Brabant en het Rijk, zoals opgenomen in de provinciale waterhuishoudingsplannen en de Kaderrichtlijn Water. Ook sluit het plan aan op de [Watervisie](#) van het waterschap die in 2002 is vastgesteld.

De hoofdthema's in het waterbeheer zijn schoon water, levend water en functioneel water. Bij 'schoon water' gaat het om het verbeteren van de waterkwaliteit. Dit doet het waterschap door het zuiveren van afvalwater, verbeteren van de afvalwaterketen, het schoonmaken van waterbodems, aanpakken van diffuse vervuiling en door grensoverschrijdende samenwerking.

Bij 'levend water' gaat het om het vergroten van de natuurlijkheid en aantrekkelijkheid van het water. Het waterschap zet zich in voor de ontwikkeling van de ecologische kwaliteit van diverse watergangen en voor effectief en functioneel onderhoud.

Bij 'functioneel water' gaat het om de veiligheid van de dijken, een optimaal waterpeil, het recreatief gebruik van water en om het beheer van de Maas als vaarweg voor de beroepsvaart en recreatievaart.

Het werk van het waterschap bestaat uit het beschermen van het land tegen overstromingen en taken op het gebied van de hoeveelheid en de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Maatschappelijke ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat de manier waarop het waterschap invulling geeft aan die taken is veranderd. Veel meer dan vroeger maakt het waterschap bij de uitvoering van haar taken afwegingen in de verschillende belangen die op het spel staan. Naast de belangen van de boeren kijkt het waterschap ook naar de belangen van burgers, natuur, milieu en recreatie. De samenwerking met andere organisaties en overheden is dan ook sterk toegenomen en zal in de toekomst toe blijven nemen. Op deze manier kan het waterschap de taken zo goed mogelijk uitvoeren en waar mogelijk maatwerk leveren.

Het Waterbeheerplan 2016-2020 van het Waterschap Aa en Maas bevat het beleid op hoofdlijnen voor alle taakgebieden van het Waterschap. Het plan geeft aan welke doelen het waterschap nastreeft en welke maatregelen en projecten daarvoor in de planperiode worden ingezet. Het bereiken en in stand houden van een watersysteem met een optimale afstemming tussen bestemming, functie, gebruik, inrichting en beheer, zal onder andere geschieden door:

- het vaststellen en realiseren van de gewenste grond- en oppervlaktewaterpeilen

afgestemd op behoeften van de landbouw en terreinbeheerders, in samenspraak met de betrokkenen in een gebied;

- het bestrijden van verdroging in gebieden die daartoe met prioriteit zijn aangewezen, in samenwerking met de provincie;
- het vasthouden van water in de 'haarvaten' van het watersysteem en waar nodig het realiseren van waterberging, om wateroverlast te voorkomen, waar mogelijk in samenspraak met gemeenten en belanghebbenden.

De verplichtingen van de grondeigenaren zijn vastgelegd in de "keur waterschap Aa en Maas 2015" ten aanzien van beheer en onderhoud van waterstaatswerken en bijbehorende voorzieningen. Aanpassingen zijn gebonden aan een vergunning.

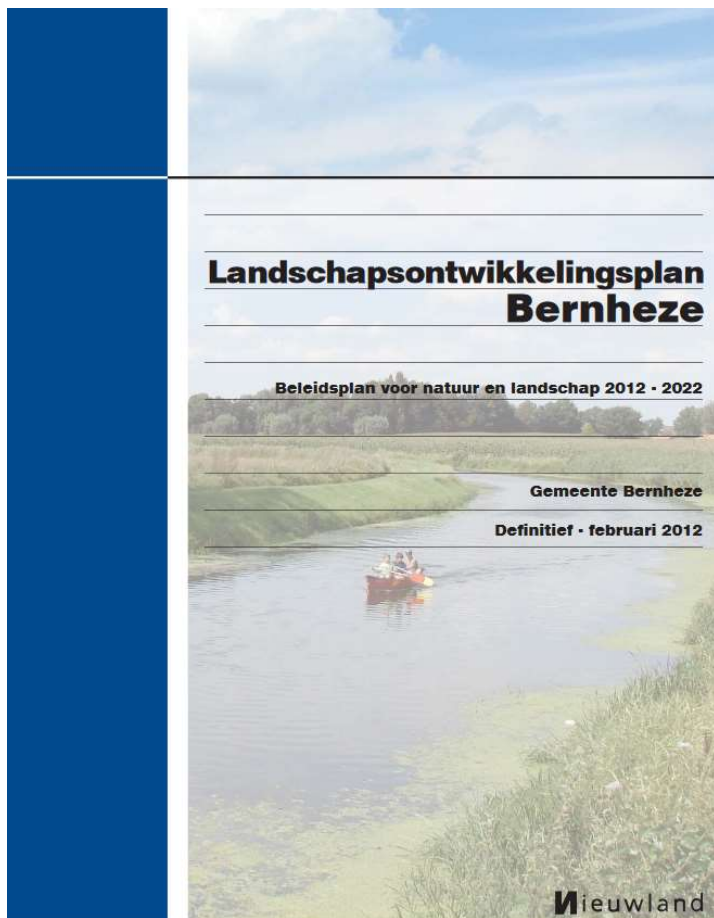
Conclusie:

De ontwikkelingen van de deelplannen "Meer Maashorst" passen in het waterschapsbeleid indien het hemelwater niet direct wordt afgevoerd en niet leidt tot een verandering voor de grond- en oppervlaktewaterpeilen.

3.5 Gemeentelijk beleid

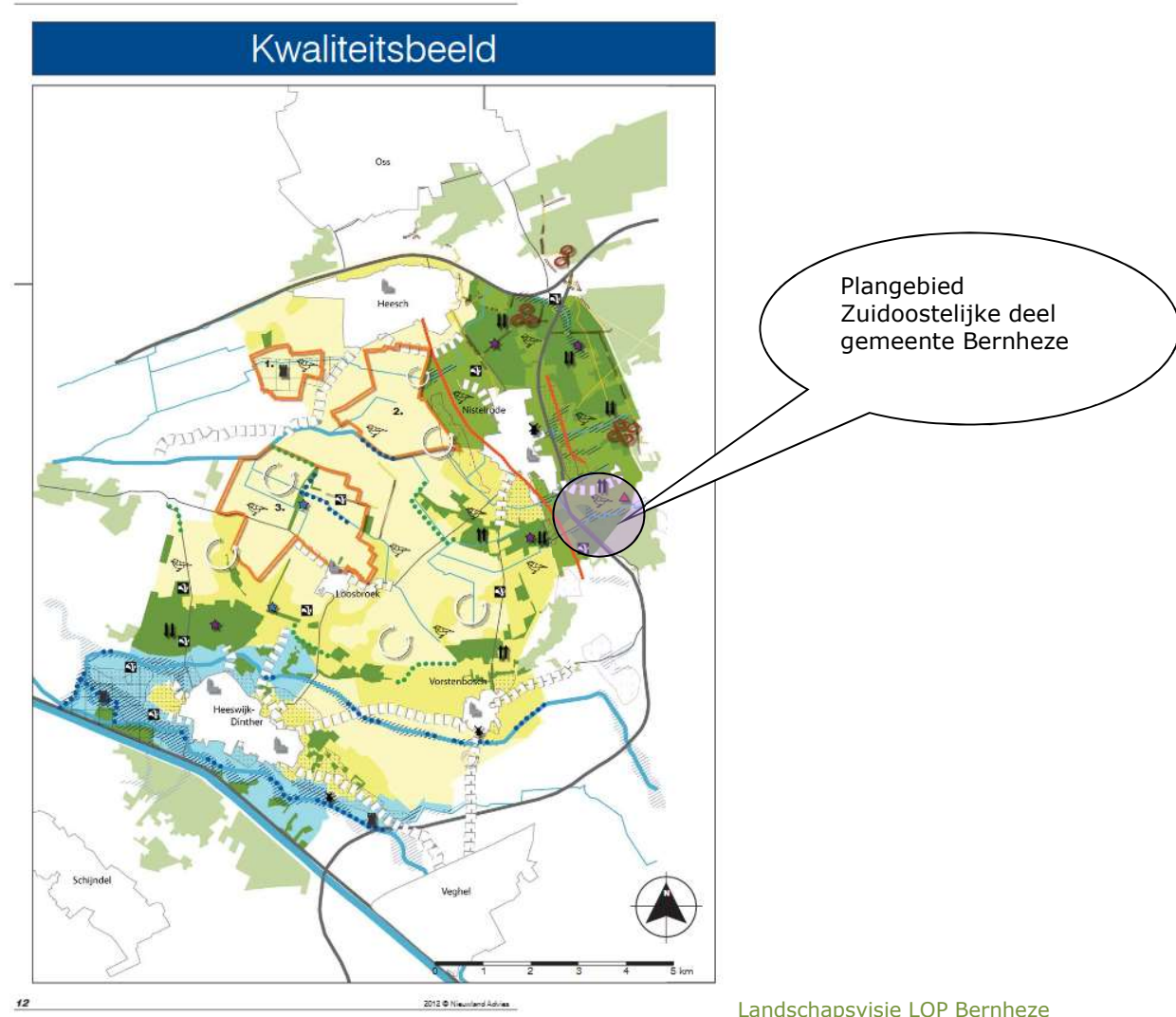
3.5.1 Landschapontwikkelingsplan Bernheze

De gemeente Bernheze heeft in februari 2012 een beleidsplan voor natuur en landschap vastgesteld.

Het landschapontwikkelingsplan (LOP) Bernheze is opgesteld voor behoud en versterking van de natuur- en landschapskwaliteiten in het buitengebied van Bernheze.

Deze kwaliteiten zijn onder meer verbonden aan de beleving van landschapstypen, belangrijke landschapsstructuren, cultuurhistorische objecten en natuurwaarden.

Het landschapsonwikkelingsplan beoogt de versterking van bos en natuur in de omgeving van het onderhavige plangebied. Het initiatief past derhalve in het gemeentelijk beleid.

3.5.2 Cultuurhistorie en Archeologie

De gemeente Bernheze voert een actief beleid ten aanzien van cultuurhistorie en archeologie. Deze waarden zijn als zonering opgenomen in het vigerende bestemmingsplan buitengebied. De maatregelen en onderzoeksacties op basis van deze waardering wordt daarmee de verplichte onderlegger voor (nieuwe) bestemmingsplannen en vergunningverlening zoals onderhavig initiatief.

Alle plannen dienen aan de cultuurhistorische en archeologische verwachtingen te worden getoetst. Zie paragraaf 4.2.3.

Conclusie:

De deelprojecten "Meer Maashorst" dienen aan de cultuurhistorische en archeologische waarden volgens bestemmingsplanzonering te worden getoetst.

4. Haalbaarheid

4.1 Milieuaspecten:

4.1.1 Bodem:

De gronden in het onderhavige plangebied zijn oude agrarische enclaves in de bossen en waren in extensief gebruik. De percelen hebben geen verdachte bodemomstandigheden. De ontwikkeling en herbestemming tot natuur en opname EHS zijn niet beperkend ten aanzien van de bodemkundige situatie. Een nader bodemonderzoek is voornamelijk niet noodzakelijk.

Conclusie: Er zijn op voorhand geen milieutechnische bezwaren of bedenkingen voor de herbestemming "EHS percelen Nieuwlandseweg".

4.1.2 Akoestiek:

De akoestische gevolgen van de realisatie van de recreatieve deelprojecten Meer Maashorst zijn ondergeschikt aan de stedelijke en regionale verkeersstromen in en rond het plangebied. De plannen hebben geen gevolg voor de akoestische belasting op gevels van bestaande woningen en voorzieningen en kunnen derhalve als marginaal dan wel niet relevant worden getypeerd.

Een aanvullend akoestisch onderzoek of berekening is niet nodig.

Conclusie: Er zijn geen belemmeringen voor de plannen "EHS percelen Nieuwlandseweg" ten aanzien van de Wet geluidhinder.

4.1.3 Lucht:

Luchtkwaliteit als gevolg van het initiatief

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer (Wm). De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wm in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur.

Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit. De ministerraad heeft op voorstel van de minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Ook projecten die 'niet in betekende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm en de ministeriële regeling-nibm. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 Rg/m³ NO₂ of PM₁₀) als 'niet in betekende mate' wordt beschouwd. De maximale verslechtering van 3% vindt plaats bij ontwikkelingen tot 1.500 woningen.

Aangezien het in het onderhavige plan om de regulering van bestaande recreatieve verkeersstromen en de herbestemming tot natuur gaat, zal het plan 'in niet betekende mate' van invloed zijn op de luchtkwaliteit. Het onderhavige initiatief leidt ook niet tot een verandering van de omgeving en heeft geen gevolgen voor de verkeersintensiteit.

Het initiatief zal dus niet in betekenende mate bijdragen en geen grenswaarden overschrijden.

Conclusie:

Het initiatief "EHS percelen Nieuwlandseweg" draagt niet in betekenende mate bij aan de luchtkwaliteit. Een luchtkwaliteitsonderzoek is niet noodzakelijk.

Geurbelasting en woon- en leefklimaat

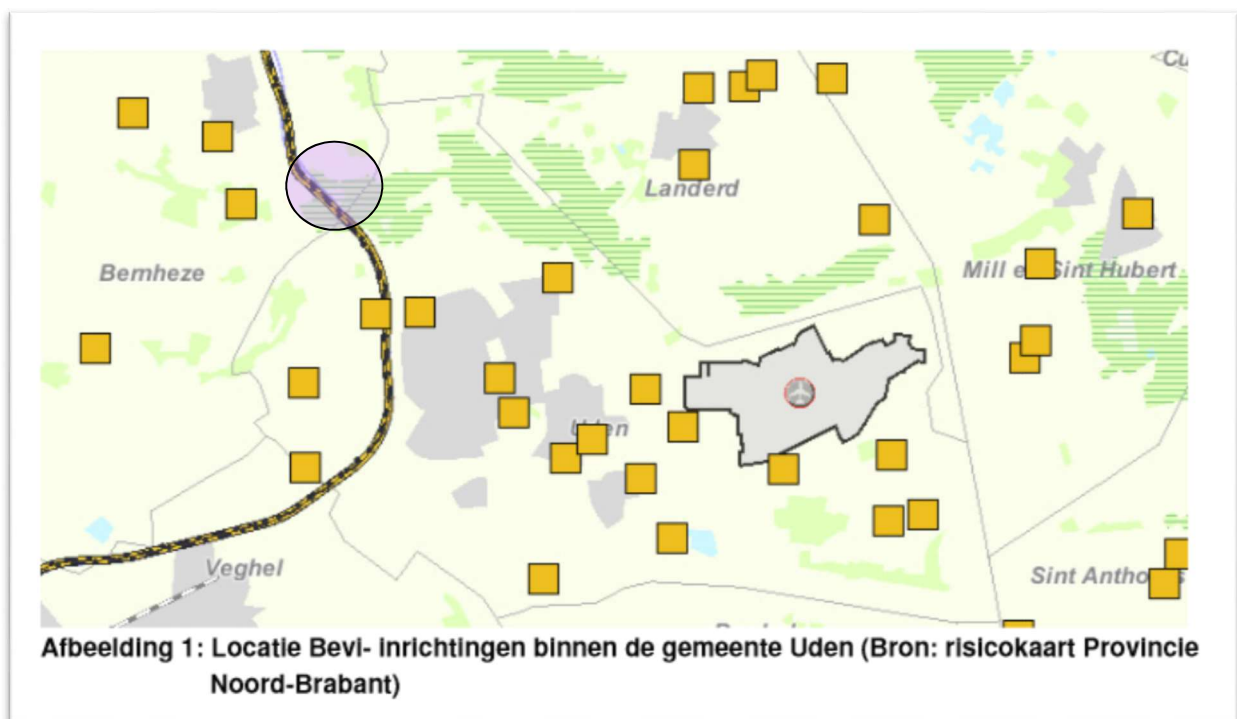
De initiatieven voor het onderhavige plangebied hebben geen invloed op de geurbelasting van omliggende woningen en voorzieningen. Het betreft een zonering van bestaande recreatieve verkeersstromen en bestemming nieuwe natuur.

Conclusie:

Er zijn geen beperkende factoren voor het initiatief ten aanzien van geurhinder.

4.1.4 Externe veiligheid:

Op 28 mei 2004 is in het Staatsblad 250 het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi) gepubliceerd. Dit besluit is op 27 oktober 2004 in werking getreden. Het besluit heeft betrekking op inrichtingen en op ruimtelijke ordeningsaspecten. Voor Nistelrode (Bernheze) en Uden en het onderhavige plangebied is de volgende situatie relevant:

fragment risicokaart provincie Noord Brabant, Nistelrode/Uden en omgeving

In en rond het plangebied bevinden zich Bevi-bedrijven, tevens zijn de A50 en de hoofdwegen (waaronder Rondweg Noord) belangrijke transportroutes voor gevaarlijke stoffen. Deze zijn echter geen beperkende factoren voor de beoogde extensieve recreatieve voorzieningen en herbestemming natuur in het kader van de plannen "Meer Maashorst".

Het initiatief zelf is ook geen kwetsbaar object of beïnvloed door aard en inrichting de risicosituatie voor andere objecten. Het initiatief belemmert op geen wijze de externe veiligheid en past in het gemeentelijk beleid en haar ambitieniveau.

Conclusie:

Binnen het beleidskader externe veiligheid bestaat er geen belemmering voor de initiatieven "EHS percelen Nieuwlandseweg".

4.1.5 Bedrijvigheid:

In de (aangepaste) VNG-uitgave "Bedrijven en milieuzonering" (maart 2009) zijn richtlijnen vastgelegd voor hindercirkels. Uitgangspunt in de richtlijnen is "functiescheiding waar het moet, functiemenging waar het kan". Voor de recreatieve voorzieningen en nieuwe natuur zijn geen richtafstanden relevant.

De beoogde herbestemming natuur vormt geen belemmering voor enige nabije (agrarische) bedrijvigheid.

Conclusie:

Het initiatief vormt geen belemmering voor bedrijvigheid.

4.2 Overige aspecten:

4.2.1 Flora en Fauna:

In het kader van de Flora- en faunawet moeten de gevolgen van een wijziging in de ruimtelijke ordening worden onderzocht en zo nodig nadelige gevolgen voorkomen of gecompenseerd worden.

Het plangebied ligt in het buitengebied van de gemeente Bernheze ten zuiden van de buurtschap Menzel en ten oosten van de snelweg A50. Het initiatief valt buiten de Europese vogel- en habitatrichtlijngebieden en de provinciale Natura 2000 gebieden.

Ecologische hoofdstructuur (EHS) en het plangebied

bron: Provincie Noord Brabant

De onderhavige percelen zijn agrarische enclaves in de bossen en liggen als “witte vlekken” in de natuurkern en EHS. De integratie van de percelen in de EHS is passend. Omdat het initiatief de herbestemming tot natuur en bescherming van natuur betreft hoeven geen compenserende maatregelen te worden getroffen of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Er is sprake van een positieve ontwikkeling voor flora en fauna, mede omdat het geplande fietspad Slabroekseweg komt op bestaande akker en weidegronden en geen aantasting van bestaande natuurwaarden impliceert.

Conclusie:

Er zijn geen belemmeringen voor het initiatief “EHS percelen Nieuwlandseweg”. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig.

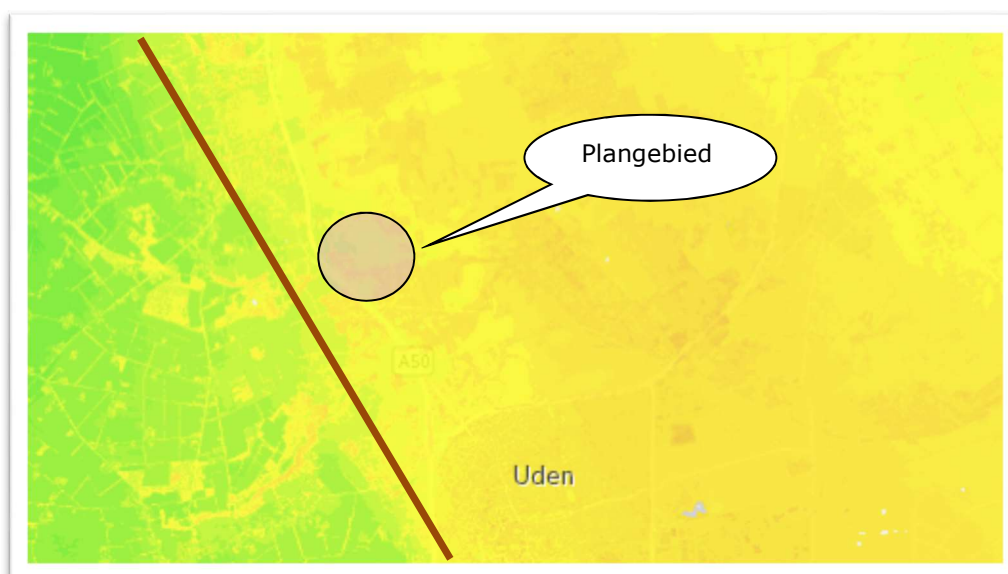
4.2.2 Water:

Eind 2000 heeft het kabinet het standpunt “Anders omgaan met water” vastgesteld. Het op een andere manier omgaan met water én ruimte is nodig om in de toekomst bescherming te bieden tegen overstromingen en wateroverlast. De watertoets is een instrument dat ruimtelijke plannen toetst aan de mate waarin zij rekening houden met het beleid om het water meer ruimte te geven. De watertoets heeft als doel om in een vroegtijdig stadium alle relevante partijen te betrekken bij het opstellen van een wateradvies. De toets heeft betrekking op alle wateren en alle waterhuishoudkundige aspecten die van betekenis zijn voor het gebruik en de functie van het plangebied en de directe omgeving van het gebied, bijvoorbeeld veiligheid (overstromingsgevaar), wateroverlast en waterkwaliteit’.

Beschrijving watersysteem:

Het initiatief ligt in het buitengebied van de gemeente Bernheze ten zuiden van de buurtschap Menzel en ten noorden van de kern Uden op de zandige hogere delen (ca. 17.00 m. + NAP) van de Maashorst en de (hoofd) Peelrandbreuklijn van Noordoost Brabant.

In de directe omgeving van het plangebied is een hoofdwaterloop van het waterschap aanwezig (Venloop). De afwatering en grondwaterstroming van het plangebied is van de Venloop richting Leigraaf in westelijke richting.

Fragment Algemene Hoogtekaart Nederland, omgeving Uden (met hoofd Peelrandbreuklijn)

Bodemsituatie

Het bodemprofiel is zwak siltig, matig fijn tot matig grof zand en heeft een gemiddelde drooglegging van ca. 1,5 m. op de hogere delen van de maashorst tot ca. 0,50 of ondieper nabij de breuklijn in de Wijstgronden.

Uit het bodemonderzoek is gebleken dat het watervoerende pakket van ca. 20m. wordt gevormd door de matig grove tot zeer grove en grindrijke Formaties van Kreftenheye en Drente. Op deze fluvioglaciale en fluvialeformaties liggen de fijnzandige, matig goed doorlatende dekzandafzettingen, behorende tot de Formatie van Boxtel, met een dikte van enkele meters.

Het is algemeen bekend dat de bodem in het buitengebied van Uden tot nabij de breuklijn(en), goed tot zeergoed doorlatend is. De aanwezige zandige bovenlaag tot 3 m. (geheel profiel boven de grondwaterstand) is daarom in principe geschikt voor infiltratie. Een aanvullend geo-hydrologisch onderzoek voor de bepaling van de zogenaamde "k-waarde" voor de doorlatendheid wordt op basis van de beschikbare gebiedsgegevens niet nodig geacht. De k-waarde is op basis van gebiedskennis groter dan 1 m/dag. Infiltratie is zoals bij andere projecten in de omgeving technisch mogelijk.

Volgens overzicht van het Waterschap heeft het plangebied een globale afvoercoëfficiënt van 0,5 l/s/ha wat voor een maatgevend neerslagvolume volgens bui 100+ (T100 + 10%) een bergingscapaciteit van 85mm in het bodemprofiel van het plangebied vergt.

Relevante waterthema's:

De watertoetstabel met relevante en niet-relevante waterhuishoudkundige thema's

Thema	Toetsvraag	Relevant a
HOOFDTHEMA'S		
Veiligheid	1. Ligt in of nabij het plangebied een primaire of regionale waterkering? 2. Ligt in of nabij het plangebied een kade?	Nee Nee
Riolering en Afvalwaterketen	1. Is er toename van het afvalwater (DWA)? (afvoer via bestaande drukriolering) 2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ? 3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI van het waterschap?	Nee Nee Nee
Wateroverlast (oppervlaktewater)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak? 2. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak? 3. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	Nee Nee Nee
Grondwater-overlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond? 2. Bevindt het plangebied zich in de invloedzone van de Maas? 3. Is in het plangebied sprake van kwel? 4. Beoogt het plan dempen van slootjes of andere wateren?	Ja, breuk Nee Nee Nee
Oppervlakte-waterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied water op oppervlaktewater geloosd? 2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water? 3. Ligt het plangebied geheel of gedeeltelijk in een Strategisch actiegebied?	Nee Nee Nee
Grondwater-kwaliteit	1. Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde of verbeterde gescheiden stelsel? 2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het	Nee

	plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Nee
Verdroging	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte natuur?	Ja
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ? 2. Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte natuur?	Nee Ja
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap? 2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Nee Nee
AANDACHTSTHEMA'S		
Recreatie	1. Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee
Cultuurhistorie	1. Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee

Het Waterschap Aa en Maas voert als beleid de afkoppeling van schoon regenwater van projecten en gebieden. Voor het onderhavige initiatief is de afkoppeling van hemelwaterafvoer in beginsel bij beschikbare ruimte en mogelijkheden vereist. Als thema's zoals vastgesteld in de "standaard waterparagraaf voor bestemmingsplannen" onderscheidt het Waterschap Aa en Maas voor een situatie zoals de onderhavige vooral: "Wateroverlast". Hierbij wordt als beleid gevoerd zo mogelijk af te koppelen en het hemelwater niet in de riolering af te voeren. Tevens is de doelstelling het oppervlaktewaterpeil en het grondwaterpeil duurzaam in stand te houden om enerzijds verdroging en bodemdalingen en anderzijds wateroverlast te voorkomen. Ten aanzien van de oppervlaktewaterkwaliteit mogen geen activiteiten plaatsvinden die tot extra belasting van de waterkwaliteit leiden.

De overige waterthema's in de voornoemde standaard zijn niet relevant voor het plan.

Door de ontwikkelingen in het plangebied verandert een gedeelte van percelen van akker in nieuwe natuur. Er ontstaat geen wijziging in het watersysteem anders dan dat door verminderde menselijke activiteiten de kans op verstoring kleiner zal worden.

Er is geen sprake van afvoer van water van de percelen. Alle hemelwater wordt ter plaatse geïnfiltreerd.

Berekening waterberging:

Omdat geen veranderingen plaatsvinden hoeft geen berekening plaats te vinden.

Afwijking van de uitgangspunten van het Waterschap:

Er is geen sprake van afwijking van de uitgangspunten van het Waterschap en de gemeente.

Er is geen sprake van toepassing van niet gecoate uitlogende bouwstoffen en er vinden geen activiteiten plaats die het watersysteem beïnvloeden of bedreigen. Er is juist sprake van meer bescherming van het watersysteem door de herbestemming.

De keuze voor de wijze van hemelwaterafvoer dient te voldoen aan de uitgangspunten van de gemeente en van het Waterschap. Dit is het geval.

Conclusie:

Het initiatief voldoet aan de uitgangspunten van de gemeente en het Waterschap.

4.2.3 Cultuurhistorie

Algemeen:

Het plangebied is gelegen in een landschapszone van het intensief bewoonde en bewerkte agrarische landschap ten zuiden van Menzel. Het is een agrarisch gebied met een zeer gemengd grondgebruik.

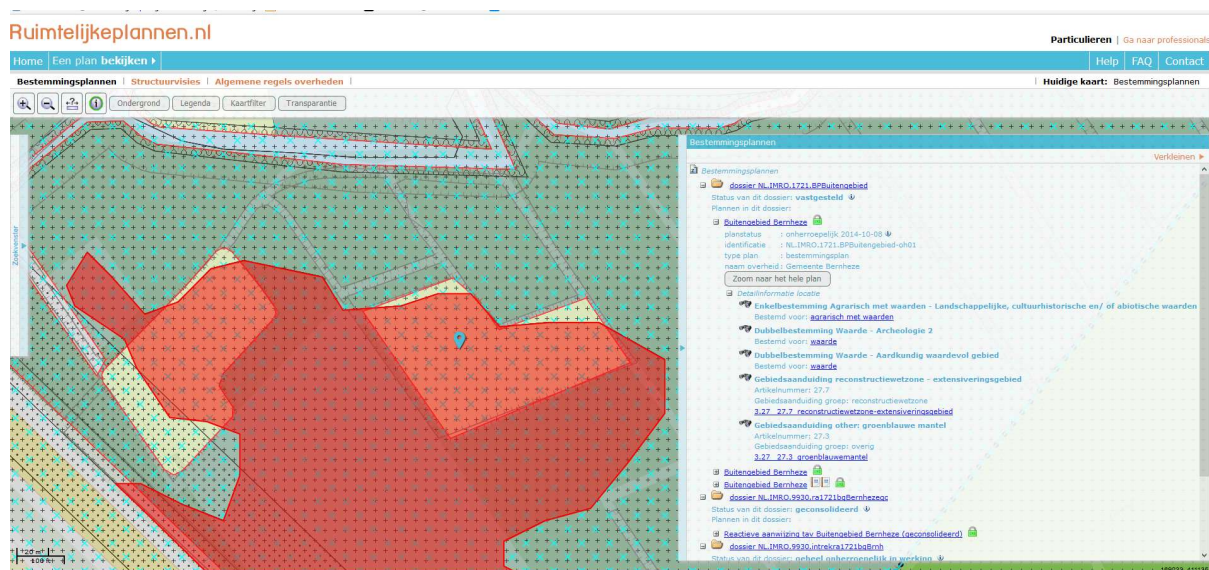
In het plangebied liggen geen cultuurhistorische waarden anders dan de aardkundige waarden van de stuifzanden Bedaf en Udenoord en de wijstgronden omgeving Slabroek. Deze worden echter niet beïnvloed door het initiatief. De initiatief belemmert geen cultuurhistorische waarden.

Monumenten:

Er is geen sprake van naburige monumenten en dus ook geen mogelijkheid dat het initiatief de aard hiervan kan schaden.

Archeologie:

De archeologische waarde is opgenomen in de zonering van het vigerende bestemmingsplan. De gronden met waarde liggen ook in het plangebied, zie paragraaf 3.5.2. De onderhavige percelen liggen grotendeels in de zonering archeologische waarde 2, enkele randstroken in de archeologische waarde 3.

Uitsnede plangebied, zone archeologische waarde 2

bron: Ruimtelijke Plannen

Voor een initiatief met roering van diepere grondlagen dient voor gronden met een archeologische waarde 2 en 3 een archeologisch onderzoek plaats te vinden. Het initiatief voorziet in de herbestemming tot natuur en voor de inrichting zijn alleen ondiepe bodemwerkzaamheden nodig, niet dieper dan de bouwvoor van de huidige agrarische gronden. De eventuele vergraving betreft dan afroven van de toplaag/bouwvoor van teelaarde en feitelijk de ondiepe geroerde bodemdelen. De bouwvoor is door regelmatige agrarische bewerkingen volledig geroerd. Een nader archeologisch onderzoek is dan niet nodig. Bij eventuele (op dit moment niet voorziene) toekomstige diepere grondroering dient vooraf een archeologisch onderzoek plaats te vinden. Dat is voorsnog dus niet nodig.

Bij een omgevingsvergunning geldt de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) om het documenteren van toevondsten te garanderen:

Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij Onze minister. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort. Daarnaast dient ook de verantwoordelijk beleidsambtenaar van de gemeente Bernheze hiervan direct in kennis te worden gesteld.

Conclusie:

Het initiatief "EHS percelen Bernheze" past in de cultuurhistorische omgeving. Er zijn geen belemmeringen voor het initiatief ten aanzien van cultuurhistorie, monumenten en archeologische waarden indien alleen ondiepe geroerde bodemdelen worden bewerkt. Dit is het geval.

4.2.4 Verkeer en parkeren:

Het initiatief betreft herbestemming tot natuur ten behoeve van het recreatief medegebruik van het bestaande en te versterken agrarische landschap Maashorst. Er is dus geen sprake van (extra) belasting van de openbare weg. De deelprojecten Maashorst beogen het recreatieve gebruik te reguleren en daarmee de druk op kwetsbare deelgebieden te verkleinen.

Conclusie:

Het initiatief heeft geen invloed op het beleidsveld verkeer en parkeren.

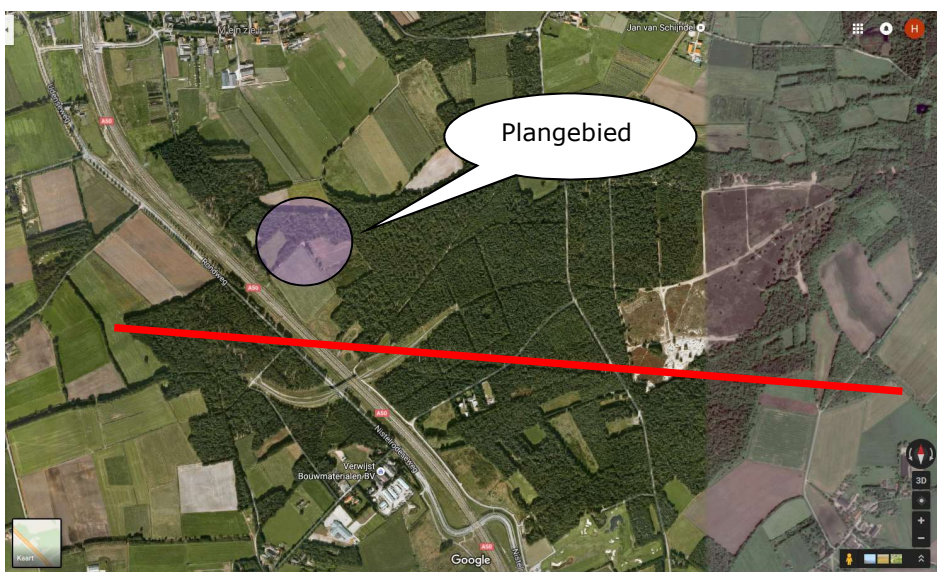
4.2.5 Duurzaam bouwen:

Er is geen sprake van een bouwplan en de aspecten van duurzaam bouwen zijn niet relevant

Conclusie:

Het initiatief heeft geen consequenties ten aanzien van duurzaam bouwen.

4.2.6 Kabels en leidingen:

Het plangebied ligt ten noorden van een hoogspanningstracé. Het initiatief wordt niet belemmerd door beschermingszones. Er zijn verder geen belemmerende transportleidingen van nutsbedrijven of beschermingszones voor tracés (zie ook paragraaf 4.1.4).

Conclusie:

Kabels en leidingen en het overige nutsvoorzieningentracé vormen geen belemmering voor het initiatief.

5. Economische uitvoerbaarheid

De ontwikkeling van het onderhavige initiatief "EHS percelen Nieuwlandseweg" is een regionaal initiatief van de gemeenten Bernheze en Uden. De realisatie vindt plaats met provinciale subsidie. De percelen zijn recent in eigendom gekomen van de Provincie Noord Brabant.

De financiële uitvoerbaarheid is gegarandeerd en er is een dekkende exploitatie.

Conclusie:

De economische uitvoerbaarheid wordt hiermee geacht voldoende te zijn aangetoond.

6. Samenvatting en Conclusie

Het initiatief "EHS percelen Nieuwlandseweg" voor de herbestemming van een tweetal agrarische percelen tot nieuwe natuur en de opname in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van de Provincie Noord Brabant past in het agrarische landschap ten zuiden van Menzel. Het initiatief past ook in de landelijke, provinciale en regionale beleidskaders voor de instandhouding en versterking van een vitaal platteland. Het initiatief past niet in het vigerende bestemmingsplan. De agrarische percelen liggen als enclaves in de omliggende natuur. Ten behoeve van de realisatie van het initiatief dient een planologische procedure te worden gevoerd. De gemeente Bernheze is in beginsel, onder voorbehoud van deze Ruimtelijke Onderbouwing, bereid tot het voeren van de procedure.

Het initiatief heeft geen gevolgen voor de waterhuishouding en voldoet daarmee aan de uitgangspunten van de gemeente en het Waterschap.

Er zijn geen bodemkundige en milieuhygiënische beperkingen.

Voor de aanleg van nieuwe natuur zijn alleen ondiepe grondwerken noodzakelijk in de al verstoorde bouwvoor en daarom is een aanvullend archeologisch onderzoek niet nodig.

De voorzieningen passen in het landschap en de cultuurhistorische omgeving van het agrarische landschap ten zuiden van Menzel. Het initiatief past ook in het gemeentelijke landschapsonwikkelingsplan.

Met het initiatief wordt de inrichting van het recreatiegebied Maashorst beter gezoneerd en draagt de aanpassing van de Ecologische Hoofdstructuur bij aan de versterking van de natuurkern. De aanleg van een fietspad langs de Slabroekseweg in Uden is een toegevoegde waarde voor de buurtschap Slabroek en het bezoekerscentrum en een versterking van het recreatieve waarde van de Maashorst. De compensatie van de EHS op de agrarische percelen is passend in de zonering en versterkt de natuurkern.

Met het initiatief worden de openbare weg en de parkeerplaatsen niet extra belast. Ook de luchtkwaliteit wordt niet negatief beïnvloed.

Het initiatief belemmert geen ruimtelijke en functionele milieutechnische aspecten en geen natuur en landschappelijke waarden. De inpassing van het initiatief past in het bestaande ruimtelijke beleid en de door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnotitie "Meer Maashorst", een gezond landschap.

Alle aspecten van inrichting en haar gevolgen zijn in deze onderbouwing afgewogen en mede in relatie tot de belangen en rechten van derden.

Conclusie:

Er zijn geen belemmeringen voor het voeren van een planologische procedure voor de herbestemming van de agrarische percelen Nieuwlandseweg en de opname in de Ecologische Hoofdstructuur.

Planburo Oosterink

8 mei 2017 definitief

auteur: J.H.B. Oosterink

Document: ROB Meer Maashorst EHS percelen Bernheze 2016092701 definitief

Rijksweg 25

7011 DR Gaanderen

T 0315 34 11 54

F 0315 34 29 58

info@oosterinkplanburo.nl